

Beslissing

(B)1885
14 februari 2019

Beslissing over het voorstel van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR betreffende de werkingsregels voor de strategische reserve toepasbaar vanaf 1 november 2019

genomen met toepassing van artikel 7septies, §1 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
1. INLEIDING	3
2. CONTEXT EN WETTELIJK KADER	4
3. ANTECEDENTEN.....	4
3.1. Algemeen.....	4
3.2. Raadpleging	5
3.2.1. Reactie van Elia.....	6
3.2.2. Reactie van FEBEG	6
3.2.3. Reactie van FLUXYS	7
4. ANALYSE VAN HET VOORSTEL	8
4.1. Voorafgaande opmerkingen.....	8
4.2. Analyse	8
4.2.1. Definities (Sectie 2).....	8
4.2.2. Reservatie van het strategisch reservevermogen (Sectie 5)	9
4.2.3. Bijlage 4 : Numeriek voorbeeld van certificering, offerte, reservatie en activatie van een SDR-eenheid met Noodstroomgroepen.....	9
5. BESLISSING.....	10
BIJLAGE 1	11
BIJLAGE 2 : Individuele antwoorden op raadpleging	12

1. INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna “CREG”) onderzoekt in deze beslissing, met toepassing van artikel 7septies, §1 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna “de elektriciteitswet”) het voorstel van ELIA SYSTEM OPERATOR nv (hierna “Elia”) betreffende de werkingsregels van de strategische reserve van toepassing vanaf 1 november 2019 (hierna “voorstel van werkingsregels”). Deze werkingsregels dienen, overeenkomstig artikel 7septies, §1 van de elektriciteitswet, door de netbeheerder ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de CREG.

Op 30 november 2018 ontving de CREG een brief van Elia met de vraag tot goedkeuring van het voorstel van werkingsregels voor de strategische reserve van toepassing vanaf 1 november 2019. Bij deze brief waren de Nederlandstalige versie van het voorstel van werkingsregels gevoegd alsook een versie waarin de wijzigingen ten opzichte van de werkingsregels van de strategische reserve van toepassing vanaf 1 november 2018 in “*track changes*” werden weergegeven.

Op 7 december 2018 ontving de CREG per e-mail de Franstalige versie van het voorstel van werkingsregels (met en zonder “*track changes*”) alsook een aangepast Nederlandstalige versie met enkele correcties ten opzichte van de versie van 30 november 2018.

Deze beslissing bestaat uit vijf delen. Een eerste deel beschrijft kort de context en het wettelijk kader waarin de strategische reserve wordt aangelegd. Het tweede deel geeft de antecedenten weer. In het derde deel wordt de openbare raadpleging behandeld. In het vierde deel analyseert de CREG het voorstel van werkingsregels. Het vijfde deel bevat de eigenlijke beslissing.

Het voorstel van Elia wordt als bijlage bij deze beslissing gevoegd.

Deze beslissing werd op 14 februari 2019 goedgekeurd door het Directiecomité van de CREG.

2. CONTEXT EN WETTELIJK KADER

1. Als laatste stap in de uitvoering van het “Plan Wathélet” dat op 5 juli 2013 door de regering werd aangenomen, voorziet de wet van 26 maart 2014 tot wijziging van de elektriciteitswet¹ de invoering van een mechanisme van strategische reserves. De strategische reserve heeft tot doel een bepaald niveau van bevoorradingszekerheid in elektriciteit te garanderen tijdens de winterperiodes.

2. Artikel 7septies van de elektriciteitswet bepaalt met betrekking tot de werkingsregels het volgende:

“§ 1. De netbeheerder maakt de werkingsregels van de strategische reserve aan de commissie voor goedkeuring over. In deze werkingsregels worden onder meer de indicatoren gepreciseerd die in overweging worden genomen om een tekortsituatie vast te stellen, alsook de beginselen met betrekking tot de activering door de netbeheerder van de strategische reserves. De netbeheerder publiceert de goedgekeurde regels op zijn website, ten laatste op de dag van aanvang van de procedure voorzien in artikel 7quinquies.

§ 2. De werkingsregels van de strategische reserve garanderen het passend gedrag van de marktspelers, teneinde tekortsituaties te vermijden.

Deze regels garanderen eveneens dat het deel van de gecontracteerde capaciteit in de strategische reserve dat betrekking heeft op de productie, enkel door de netbeheerder kan worden geactiveerd.

De werkingsregels strekken ertoe de interferenties van de strategische reserve met de werking van de gekoppelde elektriciteitsmarkten zoveel mogelijk te beperken.

Gedifferentieerde werkingsregels kunnen worden toegestaan teneinde de vaststelling van meerdere percelen toe te laten, voor zover omstandig gemotiveerde technische vereisten dit opleggen in het kader van de procedure bedoeld in artikel 7quinquies.”

3. ANTECEDENTEN

3.1. ALGEMEEN

3. De CREG heeft in het verleden diverse eindbeslissingen genomen ter goedkeuring van de werkingsregels voor de winterperiodes 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 en 2018-2019².

4. Binnen de Users’ Group van Elia werd in februari 2014 een “Implementation of Strategic Reserves Taskforce” opgericht (hierna “ISR-TF”). Het doel van de ISR-TF is om marktpartijen te

¹ Wet van 26 maart 2014 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, B.S. van 1 april 2014

² Eindbeslissing (B)140605-CDC-1330 over de werkingsregels toepasbaar vanaf 1 november 2014 (winterperiode 2014-2015), eindbeslissing (B)150312-CDC-1403 over de werkingsregels toepasbaar vanaf 1 november 2015 (winterperiode 2015-2016), eindbeslissing (B)160120-CDC-1494 over de werkingsregels toepasbaar vanaf 1 november 2016 (winterperiode 2016-2017), eindbeslissing (B)1598 over de werkingsregels toepasbaar vanaf 1 november 2017 en eindbeslissing (B)1619 over het addendum aan de werkingsregels toepasbaar vanaf 1 november 2017 (winterperiode 2017-2018) en eindbeslissing (B)1716 over de werkingsregels toepasbaar vanaf 1 november 2018 (winterperiode 2018-2019)

informereren en te raadplegen over diverse aspecten van de strategische reserves. Alle informatie met betrekking tot de activiteiten die binnen de ISR-TF worden georganiseerd, wordt gepubliceerd op de website van Elia.

5. In het kader van de aanleg van de strategische reserve voor de winterperiode 2019-2020 heeft Elia vier ISR-TF-vergaderingen georganiseerd, namelijk op 23 april, 9 juli, 25 september en 29 november 2018³. Tijdens deze ISR-TF-vergaderingen werd, naast aspecten in verband met market design, product design en tender design, eveneens de analyse van Elia met het oog op de bepaling van de nodige volumes aan strategische reserves belicht. In het kader van de volumebepaling heeft Elia twee openbare raadplegingen georganiseerd, een over de berekeningsmethodologie en een over de gebruikte basisgegevens. De CREG beschouwt de uitgebreidere communicatie over de volumebepaling en de ontwikkeling van de methodologie als een gunstige evolutie en vindt dat deze raadplegingen blijvend moeten worden georganiseerd over de aanpassingen van de methodologie en de gegevens waarop de berekening gebaseerd is.

6. Op 15 november 2018 maakte Elia de analyse met betrekking tot de bevoorradingszekerheid voor de winter 2019-2020 over aan de Algemene Directie Energie overeenkomstig artikel 7bis, §1 van de elektriciteitswet. Deze analyse werd tijdens de ISR-TF van 29 november 2018 gepresenteerd en vervolgens op de website van Elia gepubliceerd. Uit de analyse van Elia blijkt geen nood te bestaan tot het aanleggen van een strategische reserve voor de winterperiode 2019-2020.

7. Op 30 november 2018 heeft de CREG een brief en een e-mail van Elia ontvangen met als bijlage een Nederlandstalige versie van het voorstel van werkingsregels en een versie waarin de wijzigingen ten opzichte van de werkingsregels voor de winter 2018-2019 in track changes werden weergegeven.

8. Op 7 december 2018 ontving de CREG per e-mail de Franstalige versie van het voorstel van werkingsregels, met en zonder “*track changes*” ten opzichte van de werkingsregels van de strategische reserve van toepassing vanaf 1 november 2018, alsook een gecorrigeerde Nederlandstalige versie.

9. Op 20 december 2018 nam het Directiecomité van de CREG de ontwerpbeslissing (B)1885.

10. Op 15 januari 2019 gaf de Minister voor Energie bij Ministerieel Besluit (hierna “het MB”) aan Elia de instructie om een strategische reserve aan te leggen voor een volume van 0 (nul) MW voor een periode van één jaar vanaf 1 november 2019 (artikel 2 van het MB).

3.2. RAADPLEGING

11. Het voorstel van werkingsregels voor de winter 2019-2020 is gebaseerd op de werkingsregels die van toepassing waren voor de winterperiode 2018-2019. De door Elia voorgestelde wijzigingen aan de werkingsregels werden op de vergaderingen van de ISR-TF voorgesteld. De meest fundamentele aanpassingen werden niet enkel onder de vorm van slides gepresenteerd, maar ook met een bijhorend tekstvoorstel. Hoewel de aanwezige marktactoren tijdens de vergaderingen van de ISR-TF de gelegenheid gehad hebben om te reageren op de voorgestelde aanpassingen, meende de CREG dat een openbare raadpleging over het volledige voorstel van werkingsregels toch nuttig was.

12. Een openbare raadpleging over deze ontwerpbeslissing en over het voorstel van werkingsregels werd georganiseerd tussen 21 december 2018 en 18 januari 2019.

³ Een vijfde ISR-TF werd op 22 januari 2019 gehouden maar had enkel betrekking op de “adequacy and flexibility study 2019” en dus niet op de aanleg van strategische reserve voor de winterperiode 2019-2020.

13. De CREG ontving reacties van ELIA, FEBEG en FLUXYS. De individuele reacties worden in bijlage 2 aan deze beslissing toegevoegd. Hierna wordt elke reactie individueel behandeld.

3.2.1. Reactie van Elia

14. In haar antwoord op de openbare raadpleging van de CREG stelt Elia voor om tegemoet te komen aan de specifieke vragen ter verduidelijking en / of aanpassing aan het ingediende voorstel van werkingsregels. De reactie van de CREG op het antwoord van Elia wordt in hoofdstuk 4 "Analyse van het voorstel" hernomen.

15. Met betrekking tot de opmerking in randnummer 14 van de ontwerpbeslissing (B)1885 (randnummer 24 van deze beslissing) stelt Elia voor om de definitie van "noodstroomgroep" te laten verwijzen naar de elektriciteitswet.

16. Met betrekking tot de opmerking in randnummer 17 van de ontwerpbeslissing (B)1885 (randnummer 27 van deze beslissing) stelt Elia voor om de correcte vergelijking uit de Franstalige versie van het voorstel van werkingsregels over te nemen in de Nederlandstalige versie.

3.2.2. Reactie van FEBEG

17. In haar reactie op de openbare raadpleging van de CREG stelt FEBEG dat enkel SDR drop-by een gegarandeerde positieve impact kan hebben op de bevoorradingszekerheid. FEBEG meent dat SDR drop-to geen positieve impact op het systeem garandeert omdat het verbruik op het moment van activering mogelijks reeds lager is dan de shedding limit. Bovendien bestaat volgens FEBEG het risico dat deze SDR-leverancier vergoed kan worden omdat hij toevallig niet verbruikte op het moment van activering.

FEBEG vraagt zich dan ook af waarom het gebruik van het "drop-to"-principe op het transmissienet blijft bestaan. Verder vindt FEBEG het onaanvaardbaar dat het drop-to-principe ook zou gelden voor noodstroomgroepen, wat volgens FEBEG een discriminatie ten opzichte van andere eenheden inhoudt.

De CREG meent dat het product SDR Drop-to een waardevolle aanvulling kan zijn op het product SDR Drop-by. Het reduceren van de afname tot op het niveau van de shedding limit kan bijdragen tot de bevoorradingszekerheid. De CREG heeft de voorbije jaren de nodige aanpassingen in de werkingsregels laten aanbrengen om de voorwaarden voor deelname van SDR-leveranciers aan de strategische reserve te verstrengen, door onder meer te verbieden dat leveringspunten die deel uitmaakten van een offerte ingediend in het kader van de verwerving van primair, secundair of tertiair reservevermogen aan de transmissienetbeheerder niet mogen deelnemen aan de levering van SDR.

De invoering van de deelname van noodstroomgroepen via SDR is het gevolg van de wijziging van de elektriciteitswet van 30 juli 2018. De voorwaarden voor de deelname van SDR met noodstroomgeneratoren werden als gevolg hiervan gewijzigd zoals dit werd besproken tijdens de ISR-TF.

18. FEBEG meent verder dat testen op vraag van de leverancier niet aan penaliteiten zouden mogen onderworpen zijn. De CREG heeft op dit punt in haar beslissing (B)1598 van 9 februari 2017 reeds een standpunt ingenomen. De CREG meent dat het door de leverancier bepaalde doel van de test geen excuus mag zijn om het door de leverancier voorgestelde programma niet te volgen en aldus de markt op een ongewenste manier te impacteren. Indien uit testen blijkt dat de eenheid niet kan voldoen aan de contractuele verplichtingen, dan moeten hieraan gevolgen verbonden worden, onafhankelijk op wiens initiatief de test gebeurde. De CREG heeft ook kunnen vaststellen dat er geen nieuwe elementen

werden aangedragen door FEBEG of door een andere deelnemer aan de ISR-TF die zouden kunnen leiden om de eerdere positie van de CREG te herzien.

19. Ten slotte meent FEBEG dat de criteria voor de planning van de testen (op initiatief van de transmissienetbeheerder) in de werkingsregels verduidelijkt dienen te worden. De CREG is van mening dat het uitvoeren van de tests op initiatief van de transmissienetbeheerder onvoorspelbaar moet blijven voor de leverancier van strategische reserve, teneinde de beschikbaarheid van het gecontracteerde product (SGR of SDR), zo goed mogelijk te kunnen evalueren. Al te precieze regels en criteria leiden al vlug tot een voorspelbaarheid van de periodes waarbinnen de testen al dan niet kunnen plaats te vinden.

3.2.3. Reactie van FLUXYS

20. In haar reactie vestigt Fluxys de aandacht van de CREG op de mogelijkheid om de reservatie van aardgascapaciteit *ex-ante* voor de volledige periode van de duur van het contract van de strategische reserve op te leggen aan aardgascentrales. Fluxys vraagt om dit punt aldus te preciseren in de werkingsregels teneinde de beschikbaarheid van de strategische reserve niet te hypothekeren.

Zoals reeds gesteld in de eindbeslissingen (B) 1494, (B)1598 en (B)1716 over de werkingsregels van toepassing respectievelijk vanaf 1 november 2016, 1 november 2017 en 1 november 2018, is de CREG van mening dat de werkingsregels en de contracten moeten worden opgesteld om het hoofddoel van de strategische reserve te dienen, i.e. het garanderen van de bevoorradingszekerheid in elektriciteit tegen redelijke kosten. De CREG is van mening dat de leveranciers van strategische SGR-reserve dan ook alle maatregelen moeten nemen om de levering van de gecontracteerde diensten, namelijk levering van SGR, te garanderen teneinde het hoofddoel van de strategische reserve te dienen. De CREG meent dat de penaliteiten die in de werkingsregels worden bepaald reeds sterke incentives geven om de leveranciers van SGR aan te zetten de nodige maatregelen te nemen. De reservatie van capaciteit bij Fluxys is slechts één van de maatregelen die enkel voor gasgestookte eenheden, aangesloten op het Fluxysnet, moeten worden genomen. Een expliciete verwijzing naar enkel de onderschrijving van capaciteit op het aardgasnet in de werkingsregels zou de indruk kunnen wekken dat dit de enige noodzakelijke en voldoende maatregel is, wat uiteraard niet het geval is om de beschikbaarheid van de strategische reserve te garanderen.

De CREG wijst bovendien op de bepaling onder de titel 5.2. (“Reservatie van vermogen voor SGR”) die tot doel heeft de SGR-leveranciers aan te zetten alle noodzakelijke maatregelen te nemen⁴.

⁴ “De leveranciers van SGR nemen alle noodzakelijke maatregelen, met inbegrip van contractuele maatregelen, zoals onder meer het garanderen van de beschikbaarheid van primaire brandstoffen, teneinde de beschikbaarheid van de strategische reserve te waarborgen.”

4. ANALYSE VAN HET VOORSTEL

4.1. VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

21. In het voorstel van werkingsregels wordt regelmatig verwezen naar de CIPU-contracten⁵. Aangezien het CIPU-contract geen gereguleerd contract is, zal de CREG zich in onderhavige beslissing niet uitspreken over de elementen in het voorstel van werkingsregels die verwijzen naar een CIPU-contract. Deze beslissing kan bijgevolg op geen enkele wijze worden beschouwd als een goedkeuring van de inhoud – geheel of gedeeltelijk – van het CIPU-contract. De CREG merkt op dat een model van een CIPU contract gepubliceerd wordt op de Elia website.

22. Het voorstel van werkingsregels voor de winter 2019-2020 is grotendeels gebaseerd op de werkingsregels voor de winter 2018-2019 die de CREG heeft goedgekeurd. Aangezien de strategische reserve die in het verleden werd gecontracteerd nooit geactiveerd werd naar aanleiding van een *economic* of *technical* trigger, blijft de evolutie van de werkingsregels hoofdzakelijk het resultaat van een theoretische denkoefening. De CREG stelt vast dat de Franstalige versie minder duidelijk is dan de Nederlandstalige versie. Een nalezing van de Franstalige versie is dan ook noodzakelijk. De invoering van bepalingen inzake Noodstroomgroepen in de tekst van de werkingsregels creëert in bepaalde zinsconstructies mogelijk wat onduidelijkheid.

4.2. ANALYSE

4.2.1. Definities (Sectie 2)

23. Voor termen die reeds gebruikt worden in een andere context dan de strategische reserve, wordt zoveel als mogelijk verwezen naar de desbetreffende publieke documenten. Dit draagt bij tot het eenduidig gebruik van de verschillende begrippen.

24. Verder werden een aantal nieuwe definities ingevoegd die nodig zijn voor de deelname van de noodstroomgroepen aan de strategische reserve toe te laten, zoals voorzien in de wijzigingen die op 30 juli 2018 werden aangebracht aan de elektriciteitswet.

De CREG merkt op dat de gedefinieerde term “Noodstroomgroep” in de werkingsregels afwijkt van de term “Noodstroomgroep die in eilandbedrijf kan werken” in de elektriciteitswet. De CREG begrijpt dat de lange term uit de elektriciteitswet moeilijk op elke plaats te implementeren is in de werkingsregels. Om mogelijke interpretatieproblemen te vermijden, stelt de CREG voor om de definitie in de werkingsregels te verduidelijken.

In haar reactie op de openbare raadpleging stelt Elia voor deze definitie te laten verwijzen naar de elektriciteitswet. Aldus komt Elia tegemoet aan bovenstaande opmerking van de CREG.

⁵ CIPU-contract: contract voor de coördinatie van de inschakeling van productie-eenheden

4.2.2. Reservatie van het strategisch reservevermogen (Sectie 5)

4.2.2.1. Reservatie van vermogen voor SDR (sectie 5.3)

25. De aanpassingen in deze sectie hebben hoofdzakelijk tot doel de deelname van noodstroomgroepen aan de strategische reserve toe te laten, overeenkomstig de ingevoegde bepaling onder artikel 7^{quinquies}, §2, 1°bis, van de elektriciteitswet. De meeste aanpassingen werden reeds besproken tijdens de ISR-TF.

4.2.2.2. Techno-economische combinatie van de offertes (sectie 5.4)

26. De aanpassingen zijn het gevolg van het schrappen van de mogelijkheid tot meerjarige contracten in artikel 7^{quater} van de elektriciteitswet.

4.2.3. Bijlage 4 : Numeriek voorbeeld van certificering, offerte, reservatie en activatie van een SDR-eenheid met Noodstroomgroepen

27. In het eerste luik van bijlage 4 bij de Nederlandstalige versie van de werkingsregels, namelijk de certificering van het maximaal toegestane SDR-referentievermogen en offerte van SDR-volume, wordt herhaald dat de SDR-leverancier met Noodvermogen een lagere UM_{SDR} of SL_{SDR} kan aanbieden dan de SDR-leverancier zonder Noodvermogen door middel van de relatie: $UM_{SDR} \leq UM_{DR} - R_{refEG}$ of $SL_{SDR} \leq SL_{DR} - R_{refEG}$. In de Franstalige versie is de relatie omgekeerd: " \geq " in plaats van " \leq ".

De gegeven relaties lijken in de Nederlandstalige versie niet correct te zijn. De CREG vraagt Elia om deze formules na te zien en identieke formules te gebruiken tussen de Nederlandstalige en Franstalige versie.

In haar reactie op de openbare raadpleging stelt Elia voor om de correcte vergelijking uit de Franstalige versie van het voorstel van werkingsregels over te nemen in de Nederlandstalige versie. Aldus komt Elia tegemoet aan bovenstaande opmerking van de CREG.

5. BESLISSING

Gelet op de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en in het bijzonder artikel 7septies, §1;

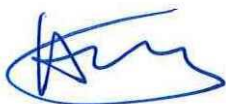
Gelet op het voorstel van werkingsregels ontvangen van Elia op 30 november 2018 en de aangepaste versie die de CREG op 7 december 2018 ontving;

Gelet op de analyse van het voorstel van werkingsregels;

Gelet op de voorstellen van Elia in reactie op de openbare raadpleging over de ontwerpbeslissing (B)1885 en meer bepaald inzake de opmerkingen in randnummers 24 en 27 van deze beslissing;

Beslist de CREG om het voorstel van werkingsregels van toepassing voor de winter 2019-2020 goed te keuren, op voorwaarde dat Elia de door haar voorgestelde aanpassingen integreert in de werkingsregels.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Voorstel van ELIA SYSTEM OPERATOR nv betreffende de werkingsregels van de strategische reserve van toepassing vanaf 1 november 2019, alsook een versie met aanduiding van de wijzigingen ten opzichte van de werkingsregels van toepassing vanaf 1 november 2018.

BIJLAGE 2 : INDIVIDUELE ANTWOORDEN OP RAADPLEGING

Deze bijlage bevat de individuele antwoorden op de raadpleging die de CREG organiseerde over de ontwerpbeslissing (B)1885, namelijk van ELIA, FEBEG en FLUXYS.